

Monumentnummer*: 522443

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 09 oktober 2001
Kadaster deel/nr 82689/194

Woonplaats* 's-Hertogenbosch
Gemeente* 's-Hertogenbosch
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam 's-Hertogenbosch
Locatieomschrijving Verbinding Het Zand.

Kadastrale gemeente* 's-Hertogenbosch
Sectie* I
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2262

Omschrijving**

Inleiding.

Gelijkarmige stalen DRAAIBRUG op stenen onderbouw met vakwerkhoofdliggers aan weerszijden van de rijvloer, tussen 1900 en 1902 gebouwd in opdracht van de Tramwegmaatschappij Sint-Oedenrode - 's-Hertogenbosch door het Helmondse bedrijf Begemann naar ontwerp van P.H.A. van Wamel (Rijkswaterstaat).

Het object vormt een verbinding tussen de historische binnenstad en de eerste stadsuitbreiding buiten de wallen, de wijk Het Zand. De brug is markant gesitueerd aan de noordzijde van de stad in nabijheid van de "kop van de haven" en vervult als verkeersbrug een functie in de ontsluiting van de binnenstad. Het geheel is in grote lijnen behouden gebleven. Enkele elementen zijn verwijderd als gevolg van oorlogsschade (1944) en provisorisch hersteld. Verwijderde delen: gietijzeren en hardstenen balustrade (gedeeltelijk), gietijzeren lantarenpalen, remwerk. Het brugdek is na 1944 vernieuwd. In 1994 is de brug gerestaureerd, met herstel van: landhoofden, bewegingsmechanisme, remwerk, draaipunt, liggers, brugdek (vernieuwd) en de staalconstructies (geconserveerd).

De restanten van de hardstenen en gietijzeren balustrade werden hierbij verwijderd en vervangen door een eenvoudig ijzeren hekwerk met rondstaven.

Omschrijving.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De brug bestaat uit samengestelde, geklonken vakwerkprofielen in gewalst staal op een natuur- en bakstenen onderbouw. De landhoofden en het ovale draaipunt hebben in kruisverband gemetselde wanden van machinale baksteen en zijn deels verlevendigd met gerusticeerde hardstenen blokken. In het muurwerk van het zuidwestelijke landhoofd is een hardstenen gedenksteen ingemetseld die de overdracht van de brug aan de gemeente 's-Hertogenbosch in 1902 gedenkt. De geklonken vakwerkhoofdliggers zijn naar boven en beneden toe iets gebogen en uitgevoerd als een soort lensliggers. Het vakwerk bestaat uit verticalen, diagonalen en tegendiagonalen.

Het centrale gedeelte van de liggers is met verticalen dichtgezet. Het brugdek is licht bollend uitgevoerd.

Waardering.

De brug is van algemeen belang. Het object heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van het stoomtram-tijdperk van Brabant en is een van de laatst overgebleven elementen hiervan.

De combinatie van een draaibrug met vakwerk lensliggers is typologisch van belang. De brug heeft architectuurhistorische waarde als voorbeeld van civiele techniek rond de eeuwwisseling, uitgevoerd door de firma Begemann te Helmond. De brug is van belang vanwege de zeldzaamheid van stalen draaibruggen uit het begin van deze eeuw.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Brug(C)

Functie

Verkeersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument